

Accountantsverslag

Gemeente Aalsmeer

Boekjaar 2022

Aan de gemeenteraad van de
gemeente Aalsmeer
Postbus 253
1430 AG Aalsmeer

ONDERWERP:
Accountantsverslag 2022

KENMERK:
7 juli 2023

Geachte leden van de gemeenteraad,

In overeenstemming met de opdracht tot de controle van de jaarrekening 2022 van gemeente Aalsmeer, zoals overeengekomen in onze opdrachtbevestiging d.d. 20 september 2022, bieden wij u hierbij het accountantsverslag aan.

Het accountantsverslag bevat bevindingen en conclusies die naar aanleiding van onze werkzaamheden naar voren zijn gekomen. De bevindingen in dit verslag zijn besproken met de portefeuillehouder financiën en een afvaardiging van de ambtelijke organisatie.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd en zijn graag bereid de inhoud van deze rapportage nader toe te lichten.

Hoogachtend,
Baker Tilly (Netherlands) N.V.

drs. J.M.A. Drost RA
Partner Audit

Inhoudsopgave

Bestuurlijke samenvatting

Opdracht, scope en uitkomsten

Belangrijkste bevindingen

Financiële positie

Bevindingen interne beheersing

Overige onderwerpen

Bijlagen

Bestuurlijke samenvatting

Bestuurlijke samenvatting

	Wij zullen bij de jaarrekening 2022 een goedkeurende verklaring te verstrekken voor zowel getrouwheid als rechtmatigheid.
	Het jaarverslag is cf. NV COS 720 verenigbaar met de jaarrekening en voldoet aan de laatste actuele voorschriften.
	Het Besluit Begroting en Verantwoording is in alle opzichten nageleefd in 2022.
	Inzake de kosten jeugdwet en de Wmo steunt de gemeente (deels) op productieverantwoordingen van zorgaanbieders die zijn voorzien van een controleverklaring en finale afrekeningen. Op basis van de uitgevoerde werkzaamheden en de ontvangen controleverklaringen resteert inzake de kosten Jeugdwet en Wmo inclusief de PGB's een onzekerheid van € 0,9 miljoen (2021: € 1,9 miljoen).
	Uit onze controle met betrekking tot ons oordeel ten aanzien van de getrouwheid blijken geen ongecorrigeerde fouten. Wij hebben ten aanzien van de financiële rechtmatigheidscontrole een aantal aanbestedingsfouten die wij, op basis van de rapporteringstolerantie, aan u moeten rapporteren. De omvang van de onrechtmatige aanbestedingsfout bedraagt € 0,2 miljoen (2021: € 0,6 miljoen).
	Wij hebben vastgesteld dat de bezoldigingen over 2022 in overeenstemming is met de Wet normering topinkomens (WNT) en dat de jaarrekening 2022 van de gemeente Aalsmeer voldoet aan de publicatieverplichtingen van de WNT.
	Wij hebben geen controleverschillen (fouten en/of onzekerheden) in de verantwoorde informatie in de SiSa-bijlage geconstateerd.

Bestuurlijke samenvatting

	Het boekjaar 2022 sluit met een financieel resultaat van € 3,8 miljoen (voordelig). De totale vermogenspositie van de gemeente Aalsmeer bedraagt € 77,3 miljoen (2021: € 74,0 miljoen) met een solvabiliteitsratio van 51% (2021: 54%). De vermogenspositie is dan ook goed te noemen. Het college concludeert in de paragraaf weerstandvermogen en risicobeheersing dat de weerstandscapaciteit met 1,6 ruim voldoende is.
	Gevolgen oorlog Oekraïne: Inflatie en energiecrisis heeft voor 2022 een belangrijke invloed op uw gemeente. De uitgaven hiervan worden grotendeels verantwoord in de daarvoor bedoelde SiSa-regelingen. Wij hebben hierin geen afwijkingen of fouten geconstateerd.
	1 januari 2023 is het boekjaar gestart waarop de gemeente voor het eerst dient te rapporteren in het kader van de Rechtmatigheidsverantwoording. Wij constateren dat de gemeente Aalsmeer voldoende voorbereidingen heeft getroffen. In het 2e kwartaal 2023 zal de geactualiseerde Financiële verordening worden vastgesteld.
	Op programma 02 ‘Onderwijs en ontplooiing’ en programma 03 ‘Economie en duurzaamheid’ is sprake van een lichte begrotingsoverschrijding maar past binnen het bestaande beleid en is goed toegelicht, waardoor het niet meetelt voor ons oordeel omtrent rechtmatigheid.
	De samenwerking tussen Baker Tilly, gemeente Aalsmeer en de AA-organisatie verloopt op een effectieve wijze.

Opdracht Scope en uitkomsten

Opdracht, scope en uitkomsten

Reikwijdte van de controle
De jaarstukken van uw gemeente bestaan uit:
- Het jaarverslag (programmaverantwoording + paragrafen).
- De jaarrekening.
- Bijlagen.

Met de opdrachtbevestiging van d.d. 20 september 2022 heeft u ons opdracht gegeven tot het controleren van de jaarrekening 2022. De reikwijdte van onze controle staat omschreven in deze opdrachtbevestiging. Er is gedurende het verloop van de controle geen sprake geweest van een beperking in de reikwijdte van onze controle. Voor een nadere toelichting verwijzen wij tevens naar door ons uitgebrachte controleplan.

Overzicht toleranties
De materialiteit bij de uitvoering van onze controle is € 1.116.000. Deze materialiteit sluit aan op het door de gemeenteraad vastgestelde controleprotocol.

	Grondslag	Bedrag
Goedkeuringstolerantie fouten	1% lasten inclusief toevoegingen reserves	€ 1.116.000
Goedkeuringstolerantie onzekerheden	3% lasten inclusief toevoegingen reserves	€ 3.349.000
Rapporteringstolerantie	Op basis van controleprotocol	€ 35.000

Kernpunten en significante risico's in de controle
Wij hebben voldoende en geschikte controle-informatie verkregen, onder andere met betrekking tot de volgende kernpunten van de controle:
- Rechtmatigheid aanbestedingen (verhoogd risico), hetgeen een standaard risico is voor een gemeente;
- Risico dat het management van de gemeente de procesafspraken doorbreekt, hetgeen een standaard risico is vanuit onze beroepsregels. Dit risico onderkennen wij ten aanzien van de afgrenzing van de kosten (verhoogd risico);
- Waardering van uw grondexploitatie (verhoogd risico);
- WNT-verantwoording;
- Onrechtmatige en/of onnauwkeurige betalingen inkopen en uitkeringen.
- Prestatielevering bij persoonsgebonden budget bij zowel WMO als jeugdhulp;
- Prestatielevering van de jeugdzorg, de WMO en andere voorzieningen.

Uitkomsten
Bij de jaarrekening 2022 van de gemeente Aalsmeer verstrekken wij een goedkeurende controleverklaring voor zowel getrouwheid als rechtmatigheid. Uit onze controle blijkt vooralsnog geen ongecorrigeerde getrouwheidsfouten. Wel zijn onzekerheden naar voren gekomen die betrekking hebben op de decentralisaties in het sociaal domein van in totaal € 0,9 miljoen. Tot slot zijn er rechtmatigheidsfouten geconstateerd van in totaal € 0,2 miljoen als gevolg van het niet naleven van de richtlijnen met betrekking tot Europees aanbesteden.

Verslaggevingsrichtlijnen
Wij hebben de aanvaardbaarheid van de gehanteerde waarderingsgrondslagen, de consistente toepassing daarvan alsmede de duidelijkheid en volledigheid van de jaarverslaggeving beoordeeld. Uw gemeente heeft gedurende 2022 geen wijzigingen doorgevoerd in de keuze of de toepassing van belangrijke verslaggevingsgrondslagen. Wij concluderen dat de gehanteerde waarderingsgrondslagen aanvaardbaar zijn en dat de toepassing daarvan, samen met de in de jaarrekening opgenomen toelichtingen, een getrouw beeld geeft van de financiële positie van de gemeente.

Managementinzicht en schattingen
Schattingen op basis waarvan sommige jaarrekeningposten worden bepaald, zijn gebaseerd op inzichten van het management. Wij hebben de belangrijkste gehanteerde factoren en veronderstellingen beoordeeld op basis waarvan de afzonderlijke oordelen en schattingen zijn gevormd. Wij hebben vastgesteld dat dit aanvaardbaar is in het kader van de jaarrekening als geheel.

Opdracht, scope en uitkomsten

Fraude risico's en continuïteit
Onze controleverklaring over boekjaar 2022 bevat voor het eerst een verplichte paragraaf over onze werkzaamheden met betrekking tot fraude en een met betrekking tot continuïteit. Dit op basis van de gewijzigde beroepsregels voor accountants (NV-COS 700).

Hieronder wordt uiteengezet hoe de accountant bij de controle-aanpak inspeelt op risico's ten aanzien van fraude en continuïteit en worden de uitgevoerde werkzaamheden toegelicht. De mate van detail en de omvang van de rapportage over fraude en continuïteit in de controleverklaring hangen onder meer af van de onderkende risico's, de omvang en aard van de organisatie alsmede de bevindingen naar aanleiding van de werkzaamheden.

Fraude risico's
Op basis van onze kennis van de gemeente onderkennen wij de volgende fraude-risico's bij onze jaarrekeningcontrole:

<u>Het risico dat het management maatregelen van interne beheersing doorbreekt</u>
Het college of management bevindt zich in een unieke positie om fraude te plegen, omdat het in staat is de administratieve vastleggingen te manipuleren en frauduleuze financiële overzichten op te stellen door interne beheersingsmaatregelen te doorbreken, die anderszins effectief lijken te werken. Een incentive van het management zou hierbij kunnen zijn om op die wijze een betere financiële situatie of pretatie te presenteren. Dit risico is inherent aan een overheidsorganisatie. Om dit frauderisico te ondervangen hebben wij de volgende werkzaamheden verricht:

- vaststellen dat de in de jaarrekening onder de kortlopende schulden verantwoorde nog te betalen kosten voldoende zijn onderbouwd met onderliggende documenten en betrekking hebben op het boekjaar 2022;
- analyseren en beoordelen van op basis van risicocriteria geselecteerde journaalposten en hierop specifieke controlewerkzaamheden verricht om de nauwkeurigheid van de geselecteerde journaalposten te controleren;
- analyse van andere aanpassingen die tijdens het opstellen van de jaarrekening zijn gemaakt;
- analyseren en beoordelen van significante transacties buiten het kader van de normale bedrijfsuitoefening om;
- doornemen van notulen van vergaderingen van het management, college en de raad.

Naast bovenstaande hebben wij, voor zover relevant voor onze controle, de opzet geëvalueerd en het bestaan vastgesteld van de beheersingsmaatregelen op organisatieniveau zoals het integriteitsbeleid en de klokkenluidersregeling, alsmede de maatregelen van interne beheersing in de processen voor het genereren en verwerken van journaalposten, het maken van schattingen en het bewaken van projecten. Tevens hebben wij specifieke aandacht gegeven aan de toegangsbeveiligingen in het IT-systeem en de mogelijkheid dat hierin functiescheiding kan worden doorbroken. Tevens hebben wij eventuele integriteits- en klokkenluidersmeldingen nader in onze controle betrokken. Wij zijn gedurende de gehele controle alert geweest op indicaties van (mogelijke) fraude.

Continuïteit
Als onderdeel van de vereisten voor de nieuwe controleverklaring hebben wij ook de continuïteitsveronderstelling getoetst. Wij hebben vastgesteld dat de gemeente Aalsmeer een sluitende meerjarenbegroting heeft. Daarnaast geven de financiële kengetallen inclusief het weerstandsrisico geen reden tot twijfel of de gemeente haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. De financiële positie van Aalsmeer is goed.

Proces jaarrekeningcontrole
Tijdens de jaarrekeningcontrole hebben wij de samenwerking met de gemeente als prettig ervaren. De aanlevering van de stukken heeft tijdig plaatsgevonden en de kwaliteit van de aanlevering was kwalitatief in orde. Ook de beantwoording van aanvullende vragen vond tijdig plaats. Dit heeft geleid tot een efficiënte jaarrekeningcontrole.

Belangrijkste bevindingen

Grondexploitaties

Algemeen
Voor de jaarrekening 2021 was de oorlog in de Oekraïne een zogenoemde ‘gebeurtenis na balansdatum’. In de jaarrekening over boekjaar 2022 moet voor het eerst rekening gehouden worden met de effecten hiervan. Zowel de directe als indirecte gevolgen (stijgende energieprijzen en inflatie) kunnen grote gevolgen hebben.

De waardering van de grondexploitaties is gebaseerd op diverse schattingen en aannames. De complexiteit in de projectontwikkeling omvat de volgende risico’s:
- De vraag naar (betaalbare) woningen is fors hoger dan het aanbod.
- Stijgende energie- en grondstofprijzen.
- Krapte op de arbeidsmarkt.
- Stikstofproblematiek.
- Verduurzamingsopgave.
- Stijgende rente.
- Macro-economische factoren zijn minder stabiel.

De hogere onzekerheid en volatiliteit in de gehanteerde aannames kan doorwerken in het verwachte eindresultaat en de waardering van uw grondexploitaties. Deze hogere mate van onzekerheid maakt het belangrijker om een adequate toelichting op te nemen in de jaarrekening.

Wij hebben het proces rondom de totstandkoming van de waardering in opzet en bestaan getoetst en aanvullend gegevensgerichte werkzaamheden uitgevoerd. Wij achten de waardering en de toelichting op de schattingsonzekerheden aanvaardbaar en vinden de veronderstellingen redelijk.

Boekwaarde
Hieronder hebben wij de ontwikkeling van uw grondexploitatie gedurende de afgelopen vier jaar weergegeven.

Grafiek ontwikkeling grondexploitaties (x € 1 miljoen)

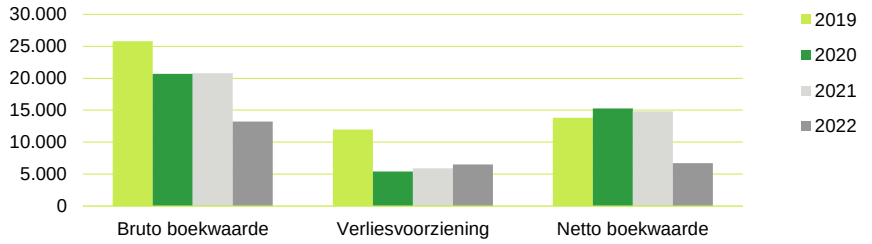

Ten opzichte van 31 december 2021 is de boekwaarde van de post grondexploitatie gemuteerd met € 8,1 miljoen. De mutatie van de boekwaarde per 31 december 2022 is als volgt samen te vatten:

(x € 1.000)	2022	2021
Boekwaarde per 1 januari	14.831	15.271
Investeringen	10.578	18.052
Grondverkopen	-20.156	-17.971
Tussentijdse winstneming	2.050	0
Mutatie verliesvoorziening	-597	-520
Boekwaarde per 31 december	**6.706**	**14.831**

Grondexploitaties

Risico-inventarisatie per project (schattingsonzekerheden)
Bij het opstellen van de jaarrekening maakt het college belangrijke schattingen en licht deze toe in de jaarrekening. De belangrijkste schatting ziet toe op de waardering van het onderhanden werk. Wij hebben hieronder van de belangrijkste projecten de schattingsonzekerheid met betrekking tot jaarrekening 2022 beoordeeld.

Project	Schattings-onzekerheid	Beoordeling	Toelichting
Polderzoom fase 1 (De Tuinen van Aalsmeer)		Evenwichtig	Deelproject Polderzoom fase 1 is nagenoeg gereed. Schattingsonzekerheid is derhalve beperkt.
Polderzoom fase 2 (De Tuinen van Aalsmeer)		Evenwichtig	Ten aanzien van Polderzoom fase 2 dient nog gronden verworven te worden van particulieren. De gemeente is nog in onderhandeling met de wederpartij en momenteel is er nog geen koopovereenkomst afgesloten. Mogelijk dat dit invloed kan hebben op de fasering van Polderzoom fase 2. Verder dienen er nog opbrengsten gerealiseerd te worden. Hier liggen taxatierapporten ten grondslag. Wij adviseren u om hiervoor koopovereenkomsten af te sluiten, dit verlaagt de schattingsonzekerheid. Voor nu kwalificeren wij de schattingsonzekerheid als midden.
Spoorlaan (De Tuinen van Aalsmeer)		Evenwichtig	Deelproject Spoorlaan is gereed. Schattingsonzekerheid is nihil.
Opheliahof (De Tuinen van Aalsmeer)		Evenwichtig	Deelproject Opheliahof is beperkt qua omvang, waardoor de schattingsonzekerheid relatief beperkt is.
Zwarteweg (De Tuinen van Aalsmeer)		Evenwichtig	De meeste kosten en opbrengsten dienen nog te worden gerealiseerd. Opbrengsten worden onderbouwd met een taxatierapport. Wij hebben vastgesteld dat de grondprijzen zijn gebaseerd op valide uitgangspunten. Verder hebben wij vastgesteld dat de programmering past binnen de marktvraag in de regio Aalsmeer. Schattingsonzekerheid kwalificeren wij als midden.

Laag Midden Hoog

Grondexploitaties

Risico-inventarisatie per project (schattingsonzekerheden)
Bij het opstellen van de jaarrekening maakt het college belangrijke schattingen en licht deze toe in de jaarrekening. De belangrijkste schatting ziet toe op de waardering van het onderhanden werk. Wij hebben hieronder van de belangrijkste projecten de schattingsonzekerheid met betrekking tot jaarrekening 2022 beoordeeld.

Project	Schattings-onzekerheid	Beoordeling	Toelichting
Green Park Aalsmeer		Evenwichtig	Het verwachte resultaat van het project Green Park is € 4,3 miljoen negatief (2021: € 1,2 miljoen negatief). Het risico van de grondexploitatie ligt bij GPAG waardoor dit niet doorwerkt in de jaarrekening van de gemeente Aalsmeer in de vorm van een voorziening op de grondexploitatie. GPAG heeft in haar concept jaarrekening 2022 een negatief eigen vermogen van € 2,8 miljoen (2021: € 0,1 miljoen negatief) waardoor er in de jaarrekening een voorziening deelneming van € 1,4 miljoen is gevormd ter hoogte van 50% van het negatieve eigen vermogen. Dit leidt tot een storting in de voorziening van € 1,4 miljoen.
Hornmeer Meervalstraat-Roerdomplaan		Evenwichtig	De boekwaarde van dit project bedraagt € 7,4 miljoen negatief. Het verwachte resultaat van dit project is € 7,4 miljoen positief. In boekjaar 2022 heeft een tussentijdse winstneming plaatsgevonden van € 2 miljoen. Wij hebben vastgesteld dat deze in overeenstemming is met de BBV. Verder dienen er nog beperkte opbrengsten gerealiseerd te worden. Hier liggen reeds koopovereenkomsten ten grondslag. Wij kwalificeren de schattingsonzekerheid als laag.
Hornmeer VVA-woningbouw		Evenwichtig	Project is nagenoeg gereed en zal naar verwachting in 2023 worden afgesloten. Schattingsonzekerheid is derhalve nihil.
Herenweg 61 en 99		Evenwichtig	Dit project is in 2022 gestart. Betreft een winstgevend project met een zeer beperkte omvang. Er zijn nog geen opbrengsten gerealiseerd waardoor er van tussentijdse winstneming nog geen sprake van is. Wij kwalificeren de schattingsonzekerheid als laag.

Laag Midden Hoog

Grondexploitaties

De parameters voor de grondexploitaties
De waardering van uw grondexploitaties is voor een groot deel afhankelijk van de gemaakte schattingen. Om inzicht te krijgen in de financiële risico's stelt de gemeente exploitatieoverzichten op waarin schattingen zijn opgenomen. Aan deze schattingen liggen diverse parameters en uitgangspunten ten grondslag. Wij hebben de door gemeente Aalsmeer gehanteerde uitgangspunten en parameters getoetst.

Kostenstijging
De gehanteerde parameter voor de kostenstijging is 2,0% - 3,5% en ligt iets lager dan het parameteradvies van Metafoor. Deze gaat voor 2022 uit van een kostenstijging van 3% - 5%. Op de langere termijn voldoet de kostenstijging wel aan de benchmark van Metafoor. Op basis hiervan achten wij deze parameter optimistisch.

Opbrengstenstijging
De gemeente rekent met de volgende opbrengstenstijgingen voor de volgende categorieën:

Jaar	Woningen	Bedrijven
2023	1,8%	1,0%
2024	1,8%	1,0%
2025 ev	1,8%	1,0%

Op basis van het parameteradvies van Metafoor achten wij deze parameter evenwichtig ingeschat.

Rente
Het college rekent binnen de huidige grondexploitaties met een toekomstige rekenrente van 0,5% (2021: 0,5%). De rekenrente is gebaseerd op de huidige leningenportefeuille van gemeente Aalsmeer. Deze grondslag is in overeenstemming met de notitie grondexploitatie en de bepaling in de notitie rente van de commissie BBV. Wij achten deze parameter evenwichtig.

Disconteringsvoet
De disconteringsvoet die moet worden gehanteerd in de berekening van de contante waarde ten behoeve van het treffen van een verliesvoorziening voor negatieve grondexploitaties is door de commissie BBV voor alle gemeenten gelijkgesteld aan het maximale meerjarig streefpercentage van de Europese Centrale Bank voor inflatie binnen de Eurozone (2%). Dit percentage is door de gemeente correct toegepast, waardoor wij deze parameter kwalificeren als evenwichtig.

Parameters	MPG 2022	MPG 2021	Schatting 2022	Schatting 2021
Kostenstijging	2,0-3,5%	2,2%-2,5%	🟡	🟡
Opbrengstenstijging	1,0%-1,8%	1,0%-2,8%	🟢	🔵
Rente	0,5%	0,5%	🟢	🟢
Disconteringsvoet	2,0%	2,0%	🟢	🟢

Legenda status:
🟢 = evenwichtig
🟡 = optimistisch
🔵 = voorzichtig
🔴 = controleverschil

Schattingsonzekerheden grondexploitaties
De huidige situatie en de onzekerheid over de toekomstige ontwikkelingen betekent een grote schattingsonzekerheid op de verwachte realisatie van uw complexen. Bij een hoge mate van schattingsonzekerheid is het passend om in de jaarrekening hierover een nadere toelichting op te nemen. Belangrijke elementen hierbij zijn:
- Het toelichten van de gehanteerde veronderstellingen.
- Een toelichting met de gehanteerde parameters.

Wij hebben vastgesteld dat de toelichting in de jaarrekening op pagina 183 – 184 in voldoende mate deze onzekerheden weergeeft.

Sociaal domein

Algemeen
De gemeente Aalsmeer voert diverse regelingen uit in het sociaal domein waarbij taken veelal zijn ondergebracht bij derde partijen. Hieronder hebben wij een overzicht opgenomen van de belangrijkste onderdelen en door wie deze werkzaamheden uitgevoerd worden:

Onderdeel	Uitvoerder	Wijze van uitbesteding	Bepaling last boekjaar
Uitkeringen (Participatiewet)	Zelfstandig	n.v.t.	Werkelijke lasten
Werkdeel (WSW)	AM Match	Delegatie	Vaste bijdrage op basis van de afname
Jeugdwet	Zelfstandig	n.v.t.	Werkelijke lasten
WMO	Zelfstandig	n.v.t.	Werkelijke lasten
PGB's	Sociale verzekeringsbank	Mandatering	Afrekening op basis van werkelijke lasten

Jeugd en Wmo ZIN (zorg in natura)
De toekenning van voorzieningen in het kader van Wmo en Jeugd ZIN vindt plaats vanuit de gemeente. Voor de uitvoering van de zorg heeft de gemeente zorginstellingen gecontracteerd. Voor beide financiële stromen maakt de gemeente nog steeds gebruik van productieverantwoordingen van zorgleveranciers.

Uit onze controle blijkt dat er door de gemeente Aalsmeer wel verschillen zijn geconstateerd tussen de eigen administratie en de productieverantwoordingen welke zijn voorzien van een controleverklaring.

Van een aantal zorgleveranciers is geen controleverklaring ontvangen, waarmee kan worden onderbouwd dat voor de gefactureerde zorg ook daadwerkelijk prestaties zijn verricht. Dit betreffen voor ongeveer de helft kleinere zorgaanbieders die vanwege de beperkte omzet niet verplicht zijn een controleverklaring aan te leveren. Hierdoor is sprake van een onzekerheid ten aanzien van prestatielevering, zowel omtrent de getrouwheid als rechtmatigheid van deze lasten.

Het bedrag van deze resterende onzekerheid voor Jeugd bedraagt € 411.000 (2021: € 1.218.000) en voor Wmo bedraagt € 413.000 (2021: € 282.000). De sterke daling van de onzekerheid inzake Jeugd heeft deels te maken door finale afrekening bij kleinere zorgaanbieders. De stijging van de onzekerheid in Wmo wordt veroorzaakt door de faillissement van een vervoerder, waardoor van deze partij geen productieverantwoording is ontvangen. Dit in tegenstelling tot voorgaand jaar.

Om minder afhankelijk te zijn van de productieverantwoordingen heeft de afdeling Sociaal Domein in lijn met de SDO notitie "Controle interne beheersing Jeugd en Wmo voor gemeenten en accountants" een notitie met de controlemaatregelen en interne controles die de gemeente wil uitvoeren teneinde de prestatielevering vast te stellen. Wij hebben kennis genomen van deze notitie en vastgesteld dat de opzet van de controlemaatregelen en interne controles toereikend zijn om de prestatielevering vast te stellen, mits deze goed zijn uitgevoerd.

In boekjaar 2022 heeft de gemeente ook een start gemaakt met dit plan en hebben zij de volgende maatregelen / controles uitgevoerd:
- Er zijn clientonderzoeken uitgevoerd waarbij middels een belactie is nagegaan bij cliënten of de prestatielevering (PGB of ZIN) daadwerkelijk heeft plaatsgevonden. De respons bij WMO-cliënten was goed, echter de respons bij Jeugd viel tegen.
- De signalen uit de klachtenprocedure zijn nader geanalyseerd door de gemeente. Hierbij hebben vastgesteld dat tevens opvolging is gegeven aan de klachten.

De volgende controles waren nog niet volledig geïmplementeerd gedurende 2022 en zullen verder in 2023 worden opgepakt:
- Toetsing via het herindicatieproces en eventuele exitgesprekken.
- Signalen uit accountgesprekken met zorgaanbieders.

Uit de beoordeling van de werkzaamheden concluderen wij dat de werkzaamheden nog niet toereikend zijn om de prestatielevering vast te stellen. Wel constateren wij dat de gemeente grote stappen heeft gezet in 2022. Wij adviseren u om door te gaan op deze weg.

Sociaal domein

PGB's
De belangrijkste onzekerheid zit op de Sociale Verzekeringsbank (hierna: SVB). De SVB heeft zelf over 2022 geen goedkeurende verklaring bij de verantwoording PGB-stromen Jeugdwet en WMO ontvangen. Hierdoor is vanuit de SVB geen 100% zekerheid over de nauwkeurigheid en rechtmatigheid van de persoonsgebonden budgetten.

Daarnaast blijft het de verantwoordelijkheid van de gemeente zelf om de prestatielevering ten aanzien van de PGB-bestedingen vast te stellen. Derhalve heeft de gemeente Aalsmeer aanvullend onderzocht of de kosten nauwkeurig en rechtmatig verantwoord zijn. Uit onze beoordeling van dit onderzoek concluderen we dat ten aanzien van de PGB's inzake WMO toereikende werkzaamheden zijn uitgevoerd ten aanzien van de prestatielevering. Voor de PGB's jeugd hebben wij vastgesteld dat in opzet de juiste werkzaamheden zijn beschreven in de notitie, maar dat vanwege de beperkte respons op de belactie er onvoldoende zekerheid ontleend kan worden uit deze werkzaamheden. Dit leidt derhalve tot een onzekerheid van € 114.000.

Uitkeringen
De gemeente Aalsmeer voert zelfstandig de participatiewet uit. Op basis van onze werkzaamheden zijn er geen bijzonderheden geconstateerd.

Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers
Belangrijke voorwaarde in de uitvoering van de Tozo is het hebben van beleid aangaande Misbruik en Oneigenlijk gebruik (M&O-beleid). Om te waarborgen dat er geen misbruik wordt gemaakt van de faciliteiten heeft uw gemeente, overeenkomstig aan de gestelde eisen, dit specifieke M&O-beleid geformuleerd voor de Tozo. Wij hebben de opzet, bestaan en werking van dit beleid gecontroleerd. Met dit beleid, dat onder meer bestaat uit een controleplan wordt, naast controles op het aanvraagproces, achteraf vastgesteld dat er geen misbruik is gemaakt. Het belangrijkste onderdeel van dit controleplan is welke signalen van het Inlichtingenbureau worden onderzocht, in welke diepgang deze signalen worden onderzocht en binnen welke periode deze signalen worden onderzocht. Waar geconstateerd wordt dat de aanvrager geen of een lager recht op vergoeding had volgen terugvorderingen.

Inburgering
Van gemeenten wordt verwacht dat zij in aanvulling op het bestaande M&O-beleid specifiek aandacht aan de Wet Inburgering 2021 besteden. Wij hebben vastgesteld dat nog geen specifiek M&O-beleid is geformuleerd voor de Inburgering. Wel zijn er richtlijnen / controles aanwezig binnen de vakafdeling die waarborgen dat geen misbruik wordt gemaakt van de faciliteiten van uw gemeente.

Wij adviseren u om aankomend jaar een specifiek M&O-beleid op te stellen voor de Inburgering.

Energietoeslag
In 2022 is de nieuwe regeling Energietoeslag ingevoerd. Met deze regeling is geld beschikbaar gesteld als tegemoetkoming voor de hoge energielasten. Vanuit het Rijk heeft de gemeente een extra bijdrage ontvangen voor de Energietoeslag als onderdeel van de algemene uitkering, dit bedrag is als bate in de jaarrekening verwerkt.

Wij hebben aanvullende werkzaamheden verricht als gevolg van deze nieuwe regeling en vastgesteld dat de bestede middelen correct zijn verwerkt.

Overige bevindingen

BTW en BTW Compensatiefonds
Eind december 2022 is een suppletie aangifte BTW en BTW compensatiefonds (BCF) ingediend bij de belastingdienst over de jaren 2017 t/m 2021. Per saldo is er sprake van een teruggave van € 0,9 miljoen. Deze suppleties zijn opgesteld door de gemeente naar aanleiding van een herijking van de Btw-labelling op basis van nieuwe wetgeving wat heeft geleid tot een aanpassing van de bijbehorende mengpercentages. Dit proces is zorgvuldig begeleid door de fiscalist van de gemeente. Wij hebben vastgesteld dat de verwerking op een adequate wijze heeft plaatsgevonden in de jaarrekening 2022.

Voorziening Beheer gebouwen
De omvang van de voorziening Beheer gebouwen bedraagt ultimo 2022 € 174.000. Wij hebben net als voorgaand jaar vastgesteld dat op basis van het huidige beheerplan de jaarlijkse dotaties aan de voorziening structureel hoger zijn dan de jaarlijkse onttrekkingen. Dit heeft tot gevolg dat de omvang van de voorziening ultimo 2042 zal stijgen naar € 1,9 miljoen. Op basis van deze informatie achten wij de omvang van de voorziening Beheer gebouwen te hoog.

Op grond van de notitie Materiële vaste activa heeft de gemeente twee keuzes:
- Ingeval de voorziening duidelijk een te grote omvang heeft gekregen, dan mag een overschot door middel van een Raadsbesluit in een keer vrijvallen ten gunste van het resultaat; of
- de toekomstige jaarlijkse toevoegingen kunnen met instemming van de Raad terug worden gebracht naar een lager niveau.

Wij hebben inmiddels begrepen dat een deel van de voorziening gebruikt zal worden voor het onderhoud van de sportaccommodaties van ESA. Dit zal nader worden besloten in de aankomende kadernota.

Verder is de analyse van de afwijkingen tussen de gerealiseerde onderhoudslasten in de jaarrekening en de geraamde onderhoudslasten volgens het beheerplan nog voor verbetering vatbaar. Wij zullen met u nader in gesprek treden om te kijken hoe u dit het best kan vormgeven voor aankomend jaar.

Exploitatie Sportaccommodaties Aalsmeer B.V. (ESA)
Voorgaand jaar hebben wij in ons accountantsverslag gerapporteerd dat ESA sterk afhankelijk is van de exploitatiebijdrage van de gemeente. In 2022 is geconstateerd dat voor onderhoud van de sportaccommodaties een structureel hoger budget nodig is van de gemeente. Verder is de definitieve jaarrekening 2022 van ESA nog niet beschikbaar. ESA heeft aangegeven dat een mogelijk negatief resultaat kan worden opgevangen binnen het eigen vermogen van de B.V. Dit betekent dat geen afwaardering van de aandelen noodzakelijk is in de jaarrekening van de gemeente.

Verder zal de gemeente bij de resultaatverdeling een voorstel doen om budget vrij te maken om de subsidie aan ESA hoger vast te stellen dan wel een aanvullende subsidie te verstrekken om ook de liquiditeit van ESA te verbeteren.

Aandachtspunten auditcie

Paragraaf verbonden partijen
Op 2 november 2022 heeft de rekenkamer een rapport uitgebracht over verbonden partijen in Aalsmeer. Eén van de bevindingen was dat de paragraaf verbonden partijen in de begroting en jaarrekening niet volledig voldeed aan de wettelijke vereisten. De rekenkamer had ten aanzien van de paragraaf verbonden partijen de volgende bevindingen:

1. In de paragraaf verbonden partijen zijn niet altijd de meest recente financiële gegevens per verbonden partij opgenomen. Wij hebben dit eveneens geconstateerd tijdens de jaarrekeningcontrole 2021 en hierover gerapporteerd aan u in ons accountantsverslag.
2. De risico's per verbonden partij blijven onvermeld.

Wij hebben de paragraaf verbonden partijen in de jaarstukken 2022 nader beoordeeld op deze twee aspecten. Op basis hiervan constateren wij dat bovenstaande punten voldoende zijn opgevolgd:

1. In de definitieve jaarrekening zijn de financiële gegevens (resultaat, omvang eigen vermogen en omvang vreemd vermogen) per verbonden partij over 2022 voor zover beschikbaar opgenomen in de paragraaf verbonden partijen.
2. De risico's per verbonden partij zijn tevens nader toegelicht in de paragraaf verbonden partijen.

Rechtmatigheid

Begrotingsrechtmatigheid
Naast de controle op de rechtmatige totstandkoming van de baten, lasten en balansmutaties in de jaarrekening 2022, hebben wij de begrotingsrechtmatigheid gecontroleerd.

Het systeem van budgetbeheer en -bewaking moet waarborgen dat de baten en lasten binnen de begroting blijven en dat belangrijke wijzigingen of dreigende overschrijdingen tijdig worden gemeld aan de gemeenteraad, zodat deze tijdig (binnen het begrotingsjaar) een besluit kan nemen. Een systeem met onvoldoende waarborgen voor tijdige melding aan de gemeenteraad van budgetoverschrijdingen heeft het risico in zich dat inbreuk wordt gemaakt op het budgetrecht van de raad.
Het begrotingscriterium is verder verfijnd en uitgewerkt in de Kadernota 2018 en addendum Kadernota rechtmatigheid 2021 en 2022 van de Commissie BBV.

In de toelichting op de staat van baten en lasten is door het college een analyse van de overschrijdingen opgenomen. De overschrijdingen zijn toereikend toegelicht en passen binnen het bestaande beleid of worden gecompenseerd door hogere baten binnen het programma. Het college stelt uw gemeenteraad voor genoemde overschrijdingen te autoriseren in het kader van de vaststelling van de jaarrekening 2022. Vooruitlopend hierop zijn wij hiervan reeds uitgegaan bij het vormen van ons oordeel over de (begrotings)rechtmatigheid.

Wij constateren de volgende overschrijdingen op lastenniveau ten opzichte van de gewijzigde begroting.

Programma	Lasten werkelijk	Overschrijdingen t.o.v. begroting (na wijziging)	Telt overschrijding mee voor het oordeel?	Toelichting
Programma 2	€ 7,9 miljoen	€ 145.000	Nee	De kostenoverschrijding van € 145.000 is onrechtmatig maar telt niet mee voor het oordeel aangezien het grotendeels wordt gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten.
Programma 3	€ 1,2 miljoen	€ 69.000	Nee	€ 69.000 is onrechtmatig maar telt niet mee voor het oordeel aangezien het past binnen het bestaande beleid

Rechtmatigheid

Europese aanbestedingsrichtlijnen
In het kader van de rechtmatigheid van de jaarrekening 2022 is een controle uitgevoerd op de naleving van de (Europese) aanbestedingsrichtlijnen. Uit onze controle op de rechtmatigheid van de inkopen blijkt dat voor enkele gemeentelijk inkooptrajecten met een inkoopwaarde van in totaal € 0,2 miljoen niet de juiste procedure is gevolgd en hebben dit bedrag daarom als rechtmatigheidsfout aangemerkt.

De rechtmatigheidsfout wordt veroorzaakt doordat bij overschrijdingen van het drempelbedrag er ten onrechte niet conform het Europees regime is aanbesteed of doordat er sprake is van een uitzondering op de aanbestedingsregels zonder dat daar een adequate juridisch pleitbaar standpunt is ingenomen

Naar aanleiding van de oorlog in Oekraïne heeft de gemeente in 2022 vluchtelingen ondergebracht in hotels. Hiermee is in totaal een bedrag van € 1,1 miljoen gemoeid. Normaliter had dit Europees aanbesteed moeten worden aangezien de drempel van € 750.000 geldend voor sociale en specifieke diensten is overschreden. Echter heeft de gemeente beroep gedaan op dwingende spoed, waardoor volgens art. 2.37 van de Aanbestedingswet een 1 op 1 gunning (onderhandelingsprocedure zonder aankondiging) is toegestaan. Wel heeft de gemeente verzuimd om dit achteraf openbaar te maken via Tenderned. Volgens art. 2.134 van de Aanbestedingswet leidt dit verder tot een formele onrechtmatigheid (en dus niet tot een financiële onrechtmatigheid), waardoor deze fout niet hoeft te worden meegenomen in ons oordeel.

Financiering
In 2022 heeft uw gemeente één nieuwe langlopende lening afgesloten van € 10 miljoen. Wij hebben vastgesteld dat dit conform treasurystatuut heeft plaatsgevonden.

Ten aanzien van de naleving van de renterisiconorm, het kasgeldlimiet en de naleving schatkistbankieren merken wij op dat de gemeente Aalsmeer zich aan de wettelijke normen heeft gehouden, zoals ook toereikend is toegelicht in de paragraaf financiering respectievelijk de jaarrekening.

Kredieten
Wij zijn nagegaan of de investeringen tot stand zijn gekomen binnen de grenzen van de door de gemeenteraad geautoriseerde kredieten. Wij constateren dat er geen overschrijdingen op investeringen aanwezig zijn ten opzichte van de gevoteerde kredieten.

Mutaties in de reserves
De mutaties in de reserves zoals opgenomen in de jaarrekening kunnen als volgt worden gespecificeerd:

(x € 1.000)	Gewijzigde Begroting	Jaarrekening	Verschil
Dotaties	17.818	17.947	-129
Onttrekkingen	19.083	18.459	-624
Saldo mutaties in de reserves	**1.265**	**512**	**-754**

Uit onze controle inzake de mutaties in de reserves zijn geen bevindingen voortgekomen.

Jaarverslag

Jaarverslag
In het jaarverslag worden de beleidsuitgangspunten en beleidsevaluaties zichtbaar. De paragrafen maken deel uit van het jaarverslag en vallen dus niet onder de controle van de jaarrekening. Primair object van de accountantscontrole (op grond van Artikel 213 van de Gemeentewet) is de jaarrekening, waaronder het overzicht van baten en lasten met toelichting en de balans met toelichting, zoals in de jaarstukken 2022 is opgenomen.

Voor de accountantscontrole onderzoeken wij het jaarverslag om vast te stellen of het jaarverslag verenigbaar is met de jaarrekening en geen materiële afwijkingen bevat en of het jaarverslag alle informatie bevat die op grond van de Gemeentewet en de Nederlandse Standaard 720 is vereist. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Wij hebben geen strijdigheden geconstateerd tussen de in het jaarverslag opgenomen informatie en het beeld van de jaarrekening en geen materiele afwijkingen gesignaleerd.

Verbonden partijen
Tijdens onze controle besteden wij specifieke aandacht aan de transacties met verbonden partijen van gemeente Aalsmeer. In het kader van onze controle hebben wij vastgesteld dat:
- De (significante transacties met) verbonden partijen toereikend zijn toegelicht in de jaarrekening en paragraaf verbonden partijen m.u.v. de bevindingen op pagina 18.
- Geen sprake is van indicaties voor ongeautoriseerde significante transacties met verbonden partijen, welke indicaties geven voor fraude.
- Geen sprake is van indicaties dat de van toepassing zijnde wet- en regelgeving niet is nageleefd.

Hieronder zijn onze conclusies en aanbevelingen inzake het jaarverslag opgenomen:

Element jaarverslag	Onze waarneming
Vereisten BBV	Uw jaarverslag bevat de vereiste informatie op basis van artikel 24 lid 2, artikel 25 en 26 BBV.
Verenigbaar	Uw jaarverslag is verenigbaar met de jaarrekening.
Overeenstemming	Wij hebben vastgesteld dat de informatie in het jaarverslag overeenstemmen met de resultaten van de door ons uitgevoerde controlewerkzaamheden.
Paragrafen	Alle verplichte paragrafen zijn opgenomen en zijn kwalitatief van voldoende niveau.
Paragraaf Verbonden Partijen	Zie bevindingen op pagina 18.
Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing	De risico's zijn uitgebreid toegelicht in deze paragraaf. De kans en impact zijn tevens toegelicht.
Informatiewaarde	De toelichtingen zijn goed leesbaar en geven een adequate analyse tussen het uitgevoerde beleid en de financiële gevolgen.
Incidentele baten en lasten	De toelichting op de incidentele baten en lasten voldoet aan notitie 'Structurele en incidentele baten en lasten'.
Fraude	De gemeente heeft voor de kernorganisatie nog geen eigen frauderisicoanalyse opgesteld. Voor de werkorganisatie AA is deze wel opgesteld. Dit wordt verder benoemd in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

SiSa-bijlage en WNT

SiSa-bijlage
Wij hebben de in de SiSa-bijlage van de jaarrekening genoemde specifieke uitkeringen gecontroleerd met inachtneming van de Nota verwachtingen accountantscontrole 2022. De hierbij geconstateerde fouten en onzekerheden dienen op grond van het Bado in het verslag van bevindingen te worden opgenomen indien de navolgende rapporteringstolerantie per specifieke uitkering wordt overschreden:

- € 12.500 indien de omvangbasis kleiner dan of gelijk aan € 125.000 is.
- 10% indien de omvangbasis groter dan € 125.000 en kleiner dan of gelijk aan € 1.000.000 is.
- € 125.000 indien de omvangbasis groter dan € 1.000.000 is.

Op grond van ons onderzoek hebben wij bij de specifieke uitkeringen geen fouten en/of onzekerheden geconstateerd die de voor SiSa geldende rapporteringstolerantie overschrijden.

De SiSa-bijlage dient door uw gemeente samen met een aantal andere verplicht voorgeschreven verantwoordingsstukken voor 15 juli aanstaande elektronisch bij het CBS te worden aangeleverd. Door middel van een voorgeschreven tabel dienen wij te rapporteren over onze bevindingen ten aanzien van de in de jaarrekening opgenomen SiSa-bijlage.

In bijlage A bij dit rapport zijn deze bevindingen in de voorgeschreven tabel opgenomen. U kunt deze tabel hanteren ten behoeve van verzending naar het CBS.

WNT verantwoording
Als onderdeel van onze controle hebben wij de naleving van de Wet normering topinkomens (WNT) gecontroleerd. Op basis van deze wet zijn de bezoldiging van topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector en de uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen wettelijk gemaximeerd. Voor gemeenten geldt dat de gemeentesecretaris en de griffier als topfunctionaris worden aangemerkt. Beide topfunctionarissen zijn in loondienst en er hebben zich gedurende 2022 geen wijzigingen voorgedaan.

Voor topfunctionarissen geldt naast de maximering van de bezoldiging en eventuele uitkering wegens beëindiging van het dienstverband een publicatieverplichting in de jaarrekening. Deze publicatieverplichtingen geldt eveneens voor bezoldiging van niet-topfunctionarissen met een dienstbetrekking, indien hun bezoldiging het algemene bezoldigingsmaximum (naar rato van de omvang van het dienstverband) overschrijdt.

Wij hebben vastgesteld dat de bezoldigingen over 2022 niet strijdig zijn met de WNT en dat de jaarrekening voldoet aan de publicatieverplichtingen van de WNT.

Wij willen benadrukken dat de naleving van de anticumulatiebepaling (het nagaan of topfunctionarissen van uw gemeente betrokken zijn bij andere organisatie c.q. nevenactiviteiten hebben welke onder de WNT vallen) overigens geen onderdeel uitmaakt van de controle van de accountant. De WNT-toezichthouders kunnen hier wel zelfstandig onderzoek naar doen en zo nodig handhavend optreden.

Financiële positie

Ontwikkelingen in de jaarcijfers

Verloop van het eigen vermogen van uw gemeente
Het eigen vermogen, inclusief het gerealiseerde resultaat, bedraagt per 31 december 2022 volgens de jaarrekening € 77,3 miljoen en heeft zich de afgelopen jaren als volgt ontwikkeld:

Grafiek ontwikkeling eigen vermogen (x € 1.000)

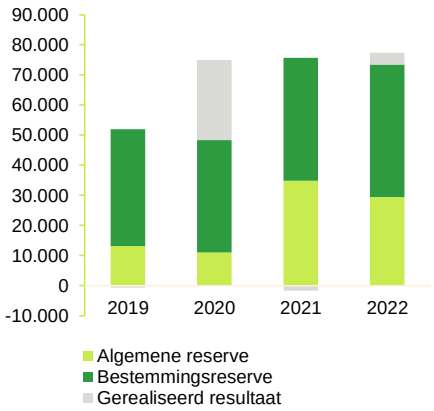

Van de totale reserves ter hoogte van € 77,3 miljoen is € 29,4 miljoen opgenomen als algemene reserve. Het saldo van deze reserve is ten opzichte van voorgaand jaar gedaald met € 5,3 miljoen. Per saldo is gedurende 2022 € 0,5 miljoen onttrokken aan de reserves. Deze onttrekking (ten gunste van het resultaat) vormt samen met het totaal saldo van baten en lasten (€ 3,3 miljoen voordelig) het gerealiseerde resultaat van € 3,8 miljoen.

Analyse van het resultaat
Het resultaat voor mutaties in de reserves laat een positief saldo zien. Het gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten bedraagt afgerond € 3,3 miljoen positief.
In de begroting was rekening gehouden met een positief resultaat van € 1,9 miljoen.

In de toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening wordt vanaf pagina 161 in hoofdlijnen een verklaring gegeven voor de afwijkingen ten opzichte van de begroting na wijziging. Als onderdeel van de toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 2022 wordt overzichtelijk aangegeven welke baten en lasten als incidenteel zijn aan te merken. Voor een nader gedetailleerd inzicht van de afwijkingen en de verklarende toelichting hierop verwijzen wij u naar de toelichtingen per programma, zoals opgenomen in de toelichting op het overzicht van baten en lasten in uw jaarrekening.

Meerjarenperspectief
De gemeente heeft een sluitende begroting 2023 – 2026.

Financiële positie

Weerstandsvermogen en financiële kengetallen
De analyse van het weerstandsvermogen en de financiële kengetallen is een onderdeel van het jaarverslag en de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing. Vanuit onze controlerende rol dienen wij vast te stellen of het jaarverslag (en dus deze paragraaf) niet strijdig is met de jaarrekening en geen materiële onjuistheden bevat. De kengetallen moeten altijd in relatie tot elkaar worden bezien.

Uit de combinatie van de kengetallen kan een beeld worden gemaakt van de financiële positie van de gemeente. Daarbij kan ook inzichtelijk worden gemaakt wat de oorzaak is van een sterke of zwakke financiële positie. De financiële kengetallen geven, met de inherente beperkingen hierbij, inzicht in (de ontwikkeling) uw financiële positie, mede in relatie tot de landelijke benchmark.

Hieronder hebben wij de ontwikkelingen in uw kengetallen en een relatie naar de landelijke ontwikkelingen weergegeven:

Kengetallen	Gemeente		Landelijk	
	2022	2021	2022*	2021
Netto schuldquote	12	28	74	47
Netto schuldquote gecorrigeerd	8	27	68	41
Solvabiliteit	51	54	30	36
Grondexploitaties	7	15	7	8
Belastingcapaciteit	102	115	105	103
Structurele exploitatieruimte	5	3	0	3

* Op basis van de begroting 2022

Het kengetal schuldquote is sterk verbeterd ten opzichte van voorgaand jaar (van 28% naar 12%).

De solvabiliteit is ligt gedaald in 2022 van 54% naar 51%. De VNG hanteert een signaalwaarde als de solvabiliteit onder de 20% komt. Op basis van de schuldquote en de solvabiliteit constateren wij dat de gemeente Aalsmeer financieel gezond is en beduidend beter scoort dan het landelijk gemiddelde.

Het kengetal grondexploitatie geeft weer hoe de waarde van de in exploitatie genomen gronden zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten. Belastingcapaciteit: de lastendruk in de gemeente Aalsmeer ten opzichte van het landelijk gemiddelde bedraagt 102%.

Op basis van het kengetal “structurele exploitatieruimte” blijkt dat er voldoende structurele begrotingsruimte is om tekorten of extra lasten binnen de huidige begroting op te vangen.

Financiële positie

Weerstandsvermogen en risicobeheersing
In de paragraaf "Weerstandsvermogen en risicobeheersing" in het jaarverslag is een toelichting opgenomen op de weerstandscapaciteit van de gemeente. Op basis van de inventarisatie van de geïdentificeerde risico's, waarbij rekening wordt gehouden met kans op voordoen en financiële impact, wordt berekend welk bedrag benodigd is ter dekking van de geïdentificeerde risico's. Hierbij wordt verondersteld dat alle risico's zich nooit tegelijk voordoen. Wij kunnen ons vinden in dit uitgangspunt.

Hieronder is het verloop over de afgelopen 3 jaar weergegeven inclusief een kwalificatie van de weerstandsratio. De weerstandscapaciteit is voornamelijk opgebouwd vanuit de algemene reserve. De weerstandsratio kwalificeert als "ruim voldoende". Tevens voldoet het weerstandsratio aan de interne norm van 1,5.

De gemeente heeft in 2022 voor het eerst gebruik gemaakt van Monte Carlo simulaties. Dit heeft geleid tot een betere en inschatting van de risico's. De grootste door uw gemeente geïdentificeerde risico zijn:
- Risico's als gevolg van dat raad besluiten neemt in afwijking van eerdere besluitvorming die leidt tot schade bij derde partijen
- Garantiestelling GPAG B.V.
- Onvoorziene omstandigheden met een niet kwantificeerbare kans en impact.

(bedragen * EUR 1 mio)	2022	2021	2020
Weerstandscapaciteit	€ 40	€ 34	€ 37
Risico's	€ 25	€ 19	€ 13
Weerstandsratio	**1,6**	**1,8**	**2,8**

Weerstandsratio	Betekenis
>= 2.0	Uitstekend
1.4 < 2.0	Ruim voldoende
1.0 < 1.4	Voldoende
0.8 < 1.0	Matig
0.6 < 0.8	Onvoldoende
< 0.6	Ruim onvoldoende

Bevindingen interne beheersing

Bevindingen interne beheersing

Algemeen
Naar aanleiding van onze tussentijdse controle over 2022 hebben wij op 30 december 2022 een management letter uitgebracht. Onze doelstelling van deze controle is om een beeld te krijgen of de interne beheersingsomgeving en de daarin opgenomen maatregelen van interne controle toereikend zijn in het kader van onze opdracht tot de controle van de jaarrekening van uw gemeente. Dit beeld is in belangrijke mate bepalend voor onze risico-inschatting en hiermee voor de omvang en diepgang van onze werkzaamheden die wij bij de jaarrekeningcontrole moeten uitvoeren teneinde de gewenste zekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening géén materiële fouten bevat. Uit onze risico-inschatting komen een aantal risicogebieden naar voren die een verhoogd risico met zich meebrengen op een materiële fout in uw jaarrekening. De belangrijkste risico's / kernpunten zijn op pagina 8 weergegeven.

Geautomatiseerde gegevensverwerking
Wij rapporteren onze bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking in dit verslag. Hierbij dient opgemerkt te worden dat de accountantscontrole van de jaarrekening niet specifiek is gericht op de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking. De jaarrekeningcontrole heeft geen tekortkomingen in de continuïteit en betrouwbaarheid van de geautomatiseerde gegevensverwerking aan het licht gebracht.

Bevindingen interne beheersing

Fraude en naleving wet- en regelgeving
Het college is primair verantwoordelijk voor het voorkomen van fraude, het naleven van wet- en regelgeving en voor een cultuur van eerlijkheid en integriteit en dient zowel preventieve als repressieve beheersingsmaatregelen te nemen om de kans op fraude en overtreding van wet- en regelgeving zo veel mogelijk te beperken. De Raad is verantwoordelijk voor het toezicht op het college in de uitvoering van deze taken

Voor het uitoefenen van deze verantwoordelijkheid maakt het management gebruik van diverse beheersingsmaatregelen, zoals interne richtlijnen en gedragscodes, controle technische functiescheiding en periodieke rapportages over financiën.

Ten behoeve van onze jaarrekeningcontrole identificeren wij de risico's met betrekking tot fraude en overtreding van wet- en regelgeving en beoordelen wij de interne beheersings-maatregelen die gericht zijn op het voorkomen en signaleren van (materiële) fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving. Voor zover relevant voor onze controle voeren wij gegevensgerichte controlewerkzaamheden uit. Onze controle is echter niet specifiek gericht op het signaleren van fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving.

Wij hebben als onderdeel van de jaarrekeningcontrole 2022 uw inschatting inzake frauderisico's met betrekking tot uw organisatie besproken. Deze bespreking komt ook voort uit onze verplichte rapportage van de accountant over de uitkomsten van onze werkzaamheden met betrekking tot de ingeschatte frauderisico's in de controleverklaring.

Fraudebeheersing en onze observaties
Om bestuurders en toezichthouders houvast te bieden heeft het NBA in februari 2022 de brochure "Frauderisicobeheersing" uitgebracht. Wij adviseren u om kennis te nemen van de 11 aanbevelingen die hierin zijn gedaan.

Onderzoek laat zien dat het grootste deel van de fraudegevallen door middel van een 'tip' aan het licht komt. Dit maakt het belang van een fraudemeldpunt en klokkenluidersregeling groot. Wij hebben vastgesteld dat binnen de gemeente een klokkenluidersregeling aanwezig is.

In het kader van onze controle hebben wij geen bevindingen te melden met betrekking tot de naleving van wet- en regelgeving.

Wij hebben geconstateerd dat periodiek een frauderisico-analyse wordt opgesteld voor de AA-organisatie. Tevens is een 'fraude response plan' opgesteld, zodat u bij een vermoeden tot fraude bij uw organisatie tijdig kan anticiperen om mogelijke schade (financieel als reputatie) zo veel mogelijk te beperken. Voor de kernorganisatie Aalsmeer wordt momenteel een eigen frauderisico-analyse opgesteld. Deze zal in 2023 gefinaliseerd worden.

In de paragraaf 'Overige bevindingen' geven wij een nadere toelichting over de verplichting om in onze controleverklaring te rapporteren over fraude.

Bevindingen interne beheersing

Naleving wet- en regelgeving en overige
Wij informeren de gemeenteraad over illegale handelingen waarbij het hoger kader is betrokken en over fraude en illegale handelingen (of deze nu door het hoger kader of door andere werknemers zijn veroorzaakt) die een onjuistheid van materieel belang in de jaarrekening tot gevolg hebben. Gedurende de controle zijn geen significante punten gesignaleerd ten aanzien van feitelijke of vermoedelijke niet-nakoming van wet- en regelgeving, voor zover deze van belang worden geacht voor de mate waarin de gemeenteraad in staat is haar taken te vervullen.

Corruptie en omkopingsrisico's
Uw gemeente maakt onderdeel uit van de overheidssector waarin corruptie vaker dan bij andere sectoren voorkomt. Dit komt onder andere omdat veel transacties met een relatief grote omvang plaatsvinden, de transparantie over marktprijzen niet in alle gevallen voldoende is om te beoordelen en frequent zaken gedaan wordt met andere corruptiegevoelige sectoren (vastgoed, constructie, infrastructuur et cetera). Hierdoor hebben wij dit als aandachtspunt in onze controle meegenomen.

Corruptie is een wereldwijd probleem waarbij het uw verantwoordelijkheid is om corruptie binnen uw gemeente te voorkomen. Onze beroepsregels zijn in de praktijkhandreiking "Corruptie, werkzaamheden van de accountant" verder aangescherpt, hetgeen tot aanvullende werkzaamheden heeft geleid.

Wij hebben de volgende werkzaamheden verricht om eventuele effecten van dit risico ten behoeve van onze controle van de jaarrekening te mitigeren:
- Detailcontrole op de inkopen en aanbestedingen om vast te stellen dat alle inkopen conform de geldende Europese aanbestedingsregels en de Aanbestedingswet 2012 zijn aanbesteed.
- Door middel van een steekproef vaststellen of voor alle inkopen welke in rekening zijn gebracht aan de gemeente ook een prestatie is geleverd door de tegenpartij.
- Door middel van een steekproef vaststellen of bij alle materiële grondaankopen en –verkopen door de gemeente vastgestelde procedures in materiële zin zijn gevolgd.
- Door middel van een steekproef vaststellen of alle verstrekte subsidies in overeenstemming met de geldende interne wet- en regelgeving zijn verstrekt.

Uit bovenstaande werkzaamheden zijn geen bevindingen voortgekomen.

Overige onderwerpen

Overige onderwerpen

Wet versterking decentrale rekenkamers
Met ingang van 1 januari 2023 treedt voor gemeenten en provincies de wet versterking decentrale rekenkamers in werking. Deze wet is op 31 mei jl. met een ruime meerderheid in de Tweede Kamer aangenomen en op 27 september jl. door de Eerste Kamer als hamerstuk aanvaard.
Zodra de wet in werking treedt per 1 januari 2023 behoudt een verordening die een rekenkamerfunctie regelt (en de benoemingen op die basis) gedurende een jaar haar rechtskracht, dus tot 1 januari 2024. Daarvoor is in de wet versterking decentrale rekenkamers overgangsrecht getroffen. Dit geeft de gemeenteraad gedurende een jaar de gelegenheid om op basis van de nieuwe wet een onafhankelijke rekenkamer (zelfstandig of gemeenschappelijk) in te stellen, de leden te benoemen en de oude verordening in te trekken. Uiterlijk op 1 januari 2024 zal dus in alle gemeenten een onafhankelijke rekenkamer moeten zijn ingesteld, inclusief de benoeming van leden. Raadsleden die de rekenkamerfunctie uitoefenen, verliezen na intrekking van de verordening dan wel uiterlijk een jaar na de inwerkingtreding van het wetsvoorstel van rechtswege het lidmaatschap van de rekenkamerfunctie. Ook de externe commissieleden van de rekenkamerfunctie houden dan van rechtswege op lid van de rekenkamerfunctie te zijn. Zij kunnen dan -desgewenst- conform de wet voor 6 jaar benoemd worden in de onafhankelijke rekenkamer.

Sustainability

De Europese Unie heeft één doel, en dat is de gezondheid en het welzijn van de mens verbeteren, door Europa klimaatneutraal te maken en onze natuurlijke habitat te beschermen.

Met een pakket aan maatregelen, de actieplannen die voortvloeien uit de EU Green Deal, beoogt Europa een transitie naar een duurzame en klimaat-neutrale economie. Onder het motto ‘No one will be left behind’ raken deze maatregelen alle sectoren. Dit vereist integrale verankering van sustainability in bedrijfsvoering en besluitvorming.

Europa vaart een andere koers: vrijblijvendheid is voorbij

Na ruim twee jaar werk en onderhandelingen heeft het Europese Parlement in november 2022 de Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) aangenomen en inmiddels is deze goedgekeurd door de Europese Raad. De CSRD-rapportage bevat ten minste de volgende informatie:

- Business model en de integratie van sustainability daarin.
- Borging van sustainability in bedrijfsvoering en besluitvorming.
- Strategie en langetermijndoelstellingen die bijdragen aan een duurzame en klimaat neutrale economie.
- Impacts (positief en negatief) van uw organisatie op de maatschappij.
- Risico’s en kansen gerelateerd aan klimaat verandering voor uw business model en uw waardeketen.
- Zorgplicht waardeketen (o.a. mensenrechten en milieu-effecten).

De CSRD-rapportage verantwoording zijn vereist voor elke grote onderneming vanaf boekjaar 2025. De verwachting is dat deze richtlijnen niet verplicht zullen zijn voor lokale overheden. Op basis van een voortrekkersrol / voorbeeldfunctie van overheidsorganisatie inzake sustainability wordt echter wel verwacht dat er in de komende jaren steeds meer vrijwillig over dit onderwerp zal worden gerapporteerd. Wij adviseren u om dit onderwerp met uw raad te bespreken en de reikwijdte en informatieverschaffing inzake sustainability rapportage af te stemmen en uw registratie hierop voor te bereiden.

Overige onderwerpen

Publieke Managementletter ‘Scherp op fraude’
In december 2022 heeft de NBA de Publieke Managementletter ‘Scherp op fraude’ uitgebracht. Het voorkomen, opsporen en bestrijden van fraude in organisaties is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van alle betrokkenen. In de PML ‘Scherp op Fraude’ staan vijf signalen, ieder voorzien van aanbevelingen voor de diverse spelers in de keten, zoals bestuurders, toezichthouders en accountants. Deze signalen zijn:

- Slecht voorbeeld doet slecht volgen.
- Frauderisicoanalyse door het bestuur of directie ontbreekt.
- Meldingen van misstanden verdienen aandacht.
- Fraude overvalt organisaties.
- De accountant is onvoldoende professioneel-kritisch.

De PML is daarmee ook voor u relevant en het is nuttig om hier kennis van te nemen. Fraude is en blijft een belangrijk onderwerp voor ondernemingen en voor onze controle. Op de website van de NBA is de PML te downloaden.
https://www.nba.nl/globalassets/documenten/bijlagen-nieuwsberichten/2022/scherp-op-fraude.pdf

Eerder verschenen PML’s zijn beschikbaar op: https://www.nba.nl/themas/kennis-delen-en-pml/publieke-managementletters/

Bijlagen

Bijlage A – SiSa-bijlage

Het is volgens de Nota verwachtingen accountantscontrole 2022 voorgeschreven dat wij de geconstateerde fouten en onzekerheden per regeling rapporteren door middel van onderstaande verplichte tabel. Deze tabel dient door uw gemeente samen met een aantal andere verplicht voorgeschreven verantwoordingsstukken voor 15 juli 2023 elektronisch bij het CBS te worden aangeleverd.

Nummer	Specifieke uitkering	Fout, onzekerheid of formele onrechtmatigheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
A16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne			
B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp aan gedupeerden toeslagenproblematiek			
C31	Regeling vaststelling regels verstrekken eenmalige specifieke uitkering aan gemeenten huisvesting kwetsbare doelgroepen			
C43	Regeling reductie energiegebruik woningen			
C55	Aanpak energiearmoede			
C62	Regeling specifieke uitkering kwijtschelding gemeentelijke belastingen			
D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)			
D14	Specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertraging			
D19	Tijdelijke onderwijshuisvesting ontheemden			
E3	Subsidieregeling sanering verkeerslawaai			

Strekking controleverklaring rechtmatigheid:	Goedkeurend
Strekking controleverklaring getrouwheid:	Goedkeurend

Bijlage A – SiSa-bijlage

Het is volgens de Nota verwachtingen accountantscontrole 2022 voorgeschreven dat wij de geconstateerde fouten en onzekerheden per regeling rapporteren door middel van onderstaande verplichte tabel. Deze tabel dient door uw gemeente samen met een aantal andere verplicht voorgeschreven verantwoordingsstukken voor 15 juli 2023 elektronisch bij het CBS te worden aangeleverd.

Nummer	Specifieke uitkering	Fout, onzekerheid of formele onrechtmatigheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2022			
G3	Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeentedeel 2022			
G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2022	Zie volgende pagina		
G10	Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2022			
G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire			
G13	Regeling specifieke uitkering onderwijsroute			
H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport			
H8	Regeling Sportakkoord 2020-2022			
H16	Regeling Specifieke uitkering ijsbanen en zwembaden			
H25	Regeling Specifieke uitkering ijsbanen en zwembaden (ronde 3)			

Strekking controleverklaring rechtmatigheid:	Goedkeurend
Strekking controleverklaring getrouwheid:	Goedkeurend

Bijlage A – SiSa-bijlage (vervolg - Tozo)

Het is volgens de Nota verwachtingen accountantscontrole 2022 voorgeschreven dat wij de geconstateerde fouten en onzekerheden per regeling rapporteren door middel van onderstaande verplichte tabel. Deze tabel dient door uw gemeente samen met een aantal andere verplicht voorgeschreven verantwoordingsstukken voor 15 juli 2023 elektronisch bij het CBS te worden aangeleverd.

Nummer	Specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
G4	Tozo 1_fundamentele rechtmatigheidseisen			
G4	Tozo 1_belangrijke rechtmatigheidseisen			
G4	Tozo 2			
G4	Tozo 3			
G4	Tozo 4			
G4	Tozo 5			
G4	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire – gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud in jaar T			
G4	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire – gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekking in jaar T			

Strekking controleverklaring rechtmatigheid:	goedkeurend
Strekking controleverklaring getrouwheid:	goedkeurend

Bijlage B – Ongecorrigeerde controleverschillen

De hieronder opgenomen tabel met ongecorrigeerde controleverschillen is verstrekt aan het college en is als bijlage bij de Bevestiging bij de jaarrekening gevoegd. Wij hebben de ongecorrigeerde verschillen met het college besproken. Wij zijn van mening dat verschillen zoveel mogelijk door het college moeten worden gecorrigeerd, echter wij kunnen instemmen met de overwegingen van het college om deze verschillen niet te corrigeren, aangezien deze bedragen niet materieel zijn voor het inzicht van de jaarrekening. De geconstateerde fouten ten aanzien van getrouwheid en rechtmatigheid en onzekerheden zijn lager dan de door u vastgestelde controletolerantie van 1% respectievelijk 3% van de totale lasten. Positieve bedragen hebben een positief effect op het resultaat, een bedrag tussen haakjes heeft een negatief effect op het resultaat. Rechtmatigheidsfouten kunnen niet gesaldeerd worden.

Fouten

Aard van de controleverschillen (x € 1.000)	Getrouwheid	Rechtmatigheid
EU Aanbestedingsrechtmatigheid		191
Totaal ongecorrigeerde controleverschillen	0	**191**
Effect niet gecorrigeerde controleverschillen voorgaande jaarrekening		n.v.t.
Totaal	0	**191**

Onzekerheden

Aard van de controleverschillen (x € 1.000)	Getrouwheid	Rechtmatigheid
Prestatielevering jeugd	414	414
Prestatielevering WMO	413	413
Prestatielevering PGB	114	114
Totaal onzekerheden	**941**	**941**

Bijlage C – Controleaanpak

Controleaanpak en uitvoering
Wij voeren onze controle uit met een mix van systeem- en gegevensgerichte werkzaamheden en een mix van vaste teamleden en ingeschakelde experts. Daarnaast beschikken wij als organisatie over verschillende kwaliteitsborgingsmaatregelen. Dit geheel tezamen leidt tot een kwalitatief goede controle. In ons controleplan en dit verslag is voor elk bijzonder aandachtsgebied in onze controle terug te lezen wat de kernpunten in onze controle zijn geweest die hebben bijgedragen aan de kwaliteit in onze controle. Daarnaast gaan wij in de volgende paragrafen van deze bijlage nog nader in op de samenwerking met de andere accountants en de ingeschakelde experts.

Onze controleaanpak is onder andere gericht op het in kaart brengen van de voor de jaarrekening van belang zijnde risico's. Op basis van onze gesprekken met het management over de belangrijke financiële en operationele ontwikkelingen is een aantal punten met een verhoogd risico voor de jaarrekening 2022 onderkend, deze zijn weergegeven op pagina 9 van dit verslag.

Samenwerking met interne accountantsdienst/andere accountants
Voor de jaarrekening van de gemeente Aalsmeer maken wij gebruik van diverse verbonden partijen/gemeenschappelijke regelingen en uitvoeringsorganisaties:

- Belastingsamenwerking Amstelland: inzake de belastingen hebben wij een controle uitgevoerd wat heeft geresulteerd in een controleverklaring bij de belastingopgave van de gemeente Aalsmeer.

Inschakeling van interne / externe deskundigen
Wij hebben in het kader van onze controle op de aanbestedingen een aanbestedingsjurist ingeschakeld.

Bijlage D – Onafhankelijkheid

Bevestiging van onze onafhankelijkheid
Op grond van dit verslag zijn wij van mening dat wij in relatie tot uw organisatie, in overeenstemming met de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en artikel 24a van de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), onafhankelijk hebben gefunctioneerd en dat de objectiviteit van onze oordeelsvorming in het afgelopen jaar niet is aangetast.

Kwaliteitsborging
Baker Tilly heeft diverse organisatorische maatregelen getroffen om haar onafhankelijkheid en die van haar medewerkers te waarborgen. Deze maatregelen omvatten onder meer:

- Jaarlijkse bevestiging van onafhankelijkheid door partners, professionals en ondersteunende stafdiensten.
- Cliënt- en opdrachtacceptatieprocedures, waaronder een beoordeling of er sprake is van mogelijk conflicterende diensten.
- In- en extern kwaliteitsonderzoek.
- Twee registeraccountants betrokken bij wettelijke controleopdrachten.
- Reviews door partners die niet betrokken zijn bij de opdracht ter waarborging van een deugdelijk / deskundig oordeel.

Op deze controleopdracht zijn geen specifieke maatregelen getroffen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Schriftelijke bevestigingen
Wij hebben aan het management schriftelijke bevestigingen gevraagd in het kader van onze controle. Deze bevestigingen hebben betrekking op de verantwoordelijkheid van het management voor het opstellen van de jaarrekening, voor het volledig verantwoorden van transacties en voor het aan ons verschaffen van alle relevante informatie. Wij hebben de schriftelijke bevestigingen van het management verkregen.

Contactgegevens

drs. J.M.A. (John) Drost RA
Partner Audit
06 - 22 18 93 49
j.drost@bakertilly.nl

M.P.M. (Marc) Wijdoogen MSc. RA
Manager Audit
06 - 52 75 99 25
m.wijdoogen@bakertilly.nl

A. (Abdelghani) Boufdam MSc. RA
Manager Audit
06 – 52 76 54 23
a.boufdam@bakertilly.nl

Kantoorgegevens:
Baker Tilly (Netherlands) N.V.
Entrada 303
Postbus 85745
1114AA Amsterdam
+31 (0)20 – 644 2840